

Co jest na wystawie?

Raport z walk I batalionu 53 Pułku Piechoty Strzelców Kresowych złożony w obozie jenieckim w Woldenbergu pod koniec 1939 r. przez dziadka artystki mjr. Stanisława Harasymowa. Raport opisuje m. in. wejście pułku do Tarnowa przez Dunajec. Skan raportu został udostępniony przez Wojskowe Biuro Historyczne w Warszawie, które przechowuje oryginał.

Tarcze inspirowane formatem przedwojennych tarcz strzeleckich Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w formie kolaży złożonych z rysowanych odręcznie elementów, m.in. detali architektonicznych (Pałac Strzelecki w Tarnowie), fragmentów z rodzinnego albumu, dat historycznych wydarzeń (Traktat Ryski 1921, zamach na dworzec w Tarnowie 1939); tarcza ukraińskiego Towarzystwa Gimnastycznego Sokół / Cokin, odznaki 53 Pułku Piechoty).

Seria sitodruków na papierze ściernym, opartych na rysunkach przedstawiających m.in. okolice Tarnowa (dworzec, wieża przy torach kolejowych, mapa Google regionu rzeki Dunajec).

Słowa – cytaty z podręcznika militarnego autorstwa dziadka pt. „Praca dowódcy – w zarysie” (1934) dotyczące wpływania na ducha i ciała żołnierzy, m.in. poprzez optymalną organizację świetlicy, dzienny jadłospis, wyobrażenie wojny w czasie ćwiczeń. Autor podręcznika niezmiennie podkreśla wagę ćwiczeń w wyrabianiu spójności hartu ducha i tężyzny ciała.

Czerwony kolor powtarza się w przekrojach karabinu typu Mannlicher, którym dziadek jako trzynastolatek uczył się strzelać na zajęciach skautowych w sali Sokoła w ukraińskim Komarnie. Szkice przypominają schematy układu nerwowego.

Drukowane miedzią mapy Polski z miejscowości Stryj do Tarnowa, w tym trasa I batalionu 53 Pułku Piechoty.

„Czołem” w projekcie neonu nawiązuje do zwrotu skautowego i sokolego, a estetyką do gotyckiej czcionki hasel narodowościowych oraz sportowych/klubowych.

Trofea – odznaka strzelecka i laur – wzorowane na odznakach 53 Pułku; sitodruki wykonane akrylem na graficie.

Archiwalne zdjęcia, ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego:

1/ Powódź w Mościcach. Zalana strzelnica Związku Strzeleckiego

Data wydarzenia: 1934-07, miejsce: Mościce k. Tarnowa.

2/ Most kolejowy na Dunajcu. Częściowo zniszczony most kolejowy na Dunajcu pod Tarnowem. Widoczny pociąg prowadzony przez parowóz.

Data wydarzenia: 1939-12, miejsce: Dunajec (rzeka), autor: Girwert

Anonimowe zdjęcie z Krakowa z 1939 r. pochodzące z albumu hitlerowskiego żołnierza, znalezione przez artystkę w sklepie internetowym eBay.

„Kontuzja układu nerwowego” (2018), **projekcja wideo**

Mieszanka archiwalnych filmów i prac rysunkowych, m. in. ćwiczenia polskich gimnastyków „Sokoła”; NATAWIS - reklama przedwojennego producenta radioodbiorników uchwycona przez kamerę w trakcie rejestracji patriotycznej rocznicy; elementy tarnowskiej architektury – dworzec, skocznia basenu w Mościcach.

Główny motyw muralu to przeskalowany fragment archiwalnego ogłoszenia tarnowskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, anonującego tombolę (loterię fantową).

Dźwięki projekcji i muralu inspirowane rytmami marszów i defilad (przygotowane we współpracy z Ianem Powellem).

Książka Kazimierza Wyki „Życie na niby. Pamiętnik po klęsce” (pisana zimą 1939-1940) z zaznaczonymi przez artystkę fragmentami – wraz z raportem dziadka tworzy kontrpunkt do propagandowych przepisów na spójnię.*

Zakładki i ołówek - zachęcamy publiczność do zaznaczania wybranych przez siebie fragmentów oraz dopisywania własnych komentarzy.

*Kazimierz Wyka – krytyk literacki dostrzegł talent Jerzego Harasymowicza, ojca artystki; szybko stał się przyjacielem i mentorem młodego poety.

Sława Harasymowicz

Jest już dzień jasny (Ordre de bataille)

18.05-24.06.2018

W centrum wystawy znajduje się krótki raport z walk jednego z batalionów, w okolicach Tarnowa we wrześniu 1939 roku. Autorem raportu jest dziadek Sławy Harasymowicz, którego artystka nigdy nie poznała.

Wśród źródeł inspiracji jest wojskowy podręcznik *pracy dowódcy*, także autorstwa dziadka artystki, oficera przedwojennej armii polskiej o korzeniach na pół-ukraińskich, na pół-niemieckich. Rozdziały zawierają praktyczne reguły zasad dowodzenia jak *rozkazowanie, karanie i nagradzanie*, podkreślając kluczową rolę *ćwiczenia w wyrabianiu spójności duchowej, hartu ciała i ducha*.

Raport urywa się tuż przed ostateczną katastrofą. 79 lat później wystawa w Tarnowie śledzi napięcia między pamięcią a zapominaniem, tym co było i tym, czego już nie będzie. Niejako w tle, projekcja wideo, grafika, mural i dźwięk nakreślają wzory ideologicznego dyscyplinowania pamięci, wyobraźni i jednostki jako elementu ciała zbiorowego.

Sława Harasymowicz - artystka wizualna, absolwentka Royal College of Art London (2006) i Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (1997), aktualnie przygotowuje doktora w oparciu o projekt artystyczny w Central Saint Martins w Londynie. Wystawiała m.in. w londyńskim Muzeum Freuda (2012) i w Poetry Library w ośrodku Southbank Centre London (2016), jej prace pokazywane były m.in. na wystawie *The Trouble With Value* (Bunkier Sztuki, Kraków, 2017). Posługuje się rysunkiem w formie m.in. publikacji, instalacji i interwencji *site-responsive*. Dwukrotnie otrzymała nagrodę V&A Illustration Award, stypendium Arts Foundation, jak również stypendium artystyczne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2016). Interesują ją szeroko rozumiana narracja. Problematyka przekazu, komunikacji, napięcia na linii słowa - obraz; tożsamość.

W programie:

Środa 16.05.2018, g. 12:00 – spotkanie z artystką / ASP Kraków

Piątek 18.05.2018, g. 19:30 – Noc Muzeów – warsztaty i spotkanie z artystką / dla dzieci lat 6+ z rodzicami/opiekunami, wstęp 1 zł, obowiązują zapisy: kubisztal@bwa.tarnow.pl

Niedziela 27.05.2018, g. 15:00 – oprowadzanie po wystawie, wstęp 1 zł

Dni Miasta Tarnowa 22-24.06 – Jerzy Harasymowicz: Salon Poezji na wystawie (szczegóły wkrótce)

